

Statsforvalterens tilråding til
Miljødirektoratet om vern av skog for
Holumskogen (tidligere Holum skog),
Nittedal kommune

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og
Akershus, februar 2026

Innhold

1.	FORSLAG.....	3
1.1	Hjemmelsgrunnlag	3
1.2	Andre interesser.....	4
1.3	Planstatus.....	4
2.	SAKSBEHANDLING.....	4
2.1	Saksbehandlingsprosesser	4
2.2	Forholdet til utredningsinstruksen	4
2.3	Forvaltningsmyndighet	5
3.	VIKTIGE ENDRINGER UNDER BEHANDLINGEN AV VERNEPLANEN	5
3.1	Navn	5
3.2	Avgrensing.....	5
3.3	Verneforskriften	6
4.	FORVALTNING, ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER	6
4.1	Vurdering av samfunnsnytte og samfunnsøkonomiske konsekvenser	6
4.2	Forvaltningsmessige og budsjettmessige konsekvenser	6
4.3	Avveiling skogvern – skogbruk.....	6
4.4	Forvaltningsmyndighet	6
5.	Beskrivelse av det enkelte område med merknader	7
1.	Holumskogen, Nittedal kommune	7

1. FORSLAG

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus tilrår vern av Holumskogen naturreservat i medhold av naturmangfoldloven (lov om forvaltning av naturens mangfold). Området er et nytt naturreservat.

Tilrådingen omfatter 198 dekar nytt verneareal. Totalt skogareal er 198 dekar, og av dette er 198 dekar produktiv skog.

Området som foreslås vernet er:

1. Holumskogen naturreservat, Nittedal kommune, Akershus fylke

1.1 Hjemmelsgrunnlag

Området foreslås vernet i medhold av naturmangfoldloven § 34 og § 62.

Området foreslås vernet som naturreservat, jf. naturmangfoldloven § 37. Vilåret for å kunne opprette et naturreservat etter naturmangfoldloven § 37 er at arealet enten inneholder truet, sjelden eller sårbar natur, representerer en bestemt naturtype, på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold, utgjør en spesiell geologisk forekomst eller har særskilt naturvitenskaplig verdi.

Naturreservatet skal bidra til bevaringsmålene i naturmangfoldloven § 33, blant annet bokstavene *a* (*variasjonsbredden av naturtyper og landskap*), *b* (*arter og genetisk mangfold*), *c* (*truet natur og økologiske funksjonsområder for prioriterte arter*).

Verneområdet skal bidra til å oppfylle flere nasjonale mål som:

- *Eit representativt utval av norsk natur skal bevarast for kommande generasjonar.*
- *Økosystema skal ha god tilstand og levere økosystemtjenester.*
- *Ingen trua arter og naturtyper skal utryddast, og utviklinga til truga og nær truga arter og naturtyper skal betras.*

Opprettelsen av verneområdet bidrar til å nå internasjonale mål og forpliktelser, bl.a. nedfelt i konvensjonen for biologisk mangfold artikkel 8 om et sammenhengende verneområdenettverk, jf. også naturmangfoldloven § 33 bokstav g.

Ved å verne dette naturområdet mot ulike typer inngrep, gir verneområdet også et positivt bidrag til det nasjonale og internasjonale målet om å stanse tapet av naturmangfold, jf. naturmangfoldloven § 33 bokstav a, b og c.

Området vil bidra til å oppfylle det nasjonale målet vedtatt av Stortinget om 10 % vern av skog.

1.2 Andre interesser

Kraft og energi:

Det går kraftledninger inntil området:

Navn på område	Kommune	Innenfor eller inntil verneforslaget/eksisterende vern	Spennning
Holumskogen	Nittedal	Inntil (ca 500 m i vest) Inntil (ca 300 m i nord) Inntil (ca 270 m i øst)	22 kV 22 kV 300 kV

1.3 Planstatus

Arealet i dette verneforslaget er i all hovedsak avsatt som LNFR-område i Nittedal kommune sin arealplan. En liten del i vest (ca 3 da), øst for kraftlinje på gnr. 2/174 er regulert til park i en eldre regulering (før 1985). Dette har liten praktisk betydning for forslag til verneområdet, men det vil være naturlig at kommunen ved neste revisjon av reguleringsplanen justerer grensen til å ligge parallelt med vernegrensen. Resten av området er regulert til landbruks-, natur- og friluftsmål samt reindrift.

2. SAKSBEHANDLING

2.1 Saksbehandlingsprosesser

Tilbud om vern ble sendt Statsforvalteren 30. januar 2020. Området ble kartlagt sommeren 2020. Området ble først meldt oppstart av i april 2022. På grunn av reduserte bevilgninger til skogvern, ble området tatt ut av prosess og det ble etter supplerende kartlegging meldt ny oppstart av verneplan for området 20. mai 2025. Området ble sendt på høring i oktober 2025.

<i>Navn</i>	<i>Tilbud</i>	<i>Oppstart</i>	<i>Høring</i>
Holumskogen	30.01.2020	01.04.2022 og 20.05.2025	20.10.2025

2.2 Forholdet til utredningsinstruksen

Verneforslaget er utarbeidet i henhold til Utredningsinstruksen. I kapittel 1 og 2 begrunnes verneforslaget på overordnet nivå og sammenhengen med nasjonale og internasjonale mål om å ta vare på et utvalg av norsk natur belyses. Videre omtales kort hva som eventuelt skjer med verneverdiene hvis vernet ikke gjennomføres og hvilke virkemidler som eventuelt kan være relevante. I kapittel 5 vurderes samfunnsnyttene av verneforslaget på et overordnet nivå, sammen med økonomiske og administrative konsekvenser. I kapittel 6 omtales og vurderes generelle kommentarer og konkrete merknader til verneforslaget fra berørte parter, myndigheter og interessegrupper. Etter avveier mellom områdets verneverdier og andre samfunnsinteresser er

det underveis i verneprosessen foretatt endringer i vernebestemmelser og avgrensning for verneforslaget.

Gjennomføringen i henhold til rundskriv T-2/15 om saksbehandlingsregler ved områdevern etter naturmangfoldloven, forvaltningsloven og utredningsinstruksen har medført inkluderende prosesser som sikrer en vellykket gjennomføring.

Gjennom verneplanprosessen er det foretatt en avveining mellom verneinteresser og andre bruker- og samfunnsinteresser. Verneforslaget er også i størst mulig grad tilpasset de ulike brukerinteressene i området. Kravene i naturmangfoldloven § 14 er dermed oppfylt.

2.3 Forvaltningsmyndighet

Aktuelle kommuner skal gjennom høringsprosessen gi tilbakemelding på om de ønsker å få tildelt forvaltningsmyndighet for nye verneområder i tråd med gjeldene politikk på området. Forvaltningsmyndigheten fastsettes gjennom forskriften når områder vedtas vernet.

Tabellen nedenfor viser hvilke kommuner som har/ikke har forvaltningsmyndighet i dag og om hvorvidt de ønsker å ha forvaltningsansvaret for nye og eksisterende verneområder eller ikke.

Navn på område	Kommune	Har forv.mynd. i dag	Ønsker forv.mynd.
Holumskogen	Nittedal kommune	Nei	Ønsker ikke forvaltningsmyndighet

3. VIKTIGE ENDRINGER UNDER BEHANDLINGEN AV VERNEPLANEN

3.1 Navn

Det er under høringene kommet innspill fra Nittedal kommune som foreslår endring av navn for området. Statens kartverk har åpnet navnesak. Skrivemåten tilrås endret som følger:

Holum skog endres til Holumskogen

3.2 Avgrensning

Det er ikke gjennomført endringer i avgrensinger for området etter høring. Grensen er lagt 12 meter fra senterlinje til 22 kV i nord og vest, og 25 meter fra senterlinje til 300 kV i øst. Ellers følges eiendomsgrense.

Statsforvalteren mener at grensen bør flyttes 50 meter fra vestlige linje til 300 kV i øst i tråd med forslag fra Statnett og NVE, dersom det skulle vise seg at det samfunnsmessig beste alternativet for ny 420 kV, vil være på vestsiden av eksisterende 300 kV. Dette vil i så fall flytte eksisterende østgrense cirka 35 meter lenger vest i en lengde på rundt 270 meter. I så fall vil rundt 10 dekar tas ut av verneområdet, og dette utgjør rundt 5 % av arealet.

En slik grensejustering anser vi vil være en mindre endring, og hvor Miljødirektoratet har myndighet hvis behovet skulle oppstå.

3.3 Verneforskriften

Det er etter høringen foretatt en mindre endringer i forslag til verneforskrift i tillegg til navneendring. Dette skyldes innspill fra NVE hvor det bes om unntak til motorferdsel i forbindelse med akutt utfall i paragraf 6. Eksisterende linjer ligger utenom, men inntil verneområdet, og vi ser at det er naturlig å inkludere standardbestemmelser knyttet til motorferdsel i forbindelse med akutt utfall.

4. FORVALTNING, ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

4.1 Vurdering av samfunnsnytte og samfunnsøkonomiske konsekvenser

Området er i kommunenes arealplaner avsatt til Landbruks-, natur-, friluftsliv- og reindriftsområder (LNFR-områder). Kartlegginger av områdets naturverdier er gjennomført som del av verneplanprosessen. I noen tilfeller er eksisterende data brukt som utgangspunkt for vurdering av verneverdi. Bruksinteresser er klarlagt gjennom høring av verneforslag og annen kontakt med berørte parter.

Vernet vil begrense de fremtidige mulighetene for bl.a. skogbruk, jordbruk, mineralutvinning regulering av vassdrag, nedbygging og annen omdisponering fra natur til andre formål. Det er ellers i verneplanprosessen lagt vekt på å imøtekomme andre interesser gjennom avgrensning og forskriftsutforming.

Statsforvalteren mener at verneforslaget slik det nå foreligger har små negative konsekvenser. Samlet sett vurderer Statsforvalteren det slik at de samfunnsøkonomiske konsekvensene av vernet vil være positive på sikt. Forslaget vil sikre natur som har en positiv samfunnsnytte, selv om denne ikke kan verdsettes. Forslaget vil samtidig bidra til oppfyllelse av nasjonale og internasjonale forpliktelser om å ivareta naturmangfoldet. Verneforslaget vil også sikre viktige områder for friluftsliv.

4.2 Forvaltningsmessige og budsjettmessige konsekvenser

De største kostnadene som følge av etableringen av verneområdet vil være utgifter til forvaltning og skjøtselstiltak for å opprettholde verneverdiene. I tillegg vil det kunne være behov for å restaurere natur i deler av området.

4.3 Avveining skogvern – skogbruk

Området ble tilbudt fra Nittedal kommune allerede i 2020, og det gjennomføres dermed ikke noen avveining mellom betyding for tømmerutgangen og betydingen for vern.

4.4 Forvaltningsmyndighet

Statsforvalteren har i forbindelse med høringen fått avklart at Nittedal kommune **ikke** ønsker å overta forvaltningsmyndighet for Holumskogen.

5. Beskrivelse av det enkelte område med merknader

1. Holumskogen, Nittedal kommune

Totalareal 198 dekar.

Skogareal totalt 198 dekar.

Produktiv skog 198 dekar.

Verneformål og særskilte verneverdier:

Formålet med forskriften er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av gammel granskog i lavlandet og forekomster av rik sump- og kildeskog. Videre er formålet å ivareta et område med særskilt betydning for biologisk mangfold som levested for truede arter. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem. Skogen er gammel granskog på middels bonitet med innslag av rike sumpskogsområder i sør-øst. Området er vurdert til regionalt verneverdig til nasjonalt verneverdig (**-***). Området er lite, men har en svært lang kontinuitet, rikelig med død ved og store dimensjoner både av levende biomasse og død ved. Området er et svært viktig nærfriluftsområde og her vil man oppleve skog som er ganske nær naturskog.

Mangeloppfyllelse

Området vil spesielt bidra til å dekke mangler i skogvernet knyttet til lavereliggende gammel granskog.

Avgrensing

Avgrensingen er foretatt etter dialog mellom Statsforvalteren og grunneierrepresentant, og gjenspeiler det arealet grunneierne er interessert i å tilby og som er aktuelt for ordningen med frivillig vern av skog.

Kulturhistoriske verdier

Det er ikke registrert kulturminner eller kulturmiljø i det avgrensede området.

Inngrepsstatus og andre interesser

Området er svært lite, og det er kun eksisterende stier som er registrert i området. Dette gjenspeiler også brukerinteressene som er knyttet til naturopplevelser og rekreasjon. Området ligger nær befolkningssentra og brukes som et lokalt friluftsområde.

Sammendrag av høringsuttalelsene:

Området ble sendt på høring oktober 2025.

Verneplanen ble i tillegg til de sentrale høringspartene sendt på høring til grunneiere, Akershus Bondelag, Akershus fylkeskommune, Akershus Idrettskrets, Akershus og Oslo orienteringskrets, Akershus sau og geit, Akershus Skikrets, Birdlife Oslo og Akershus, Buskerud Bonde- og Småbrukarlag v/ Kjetil Jørstad, Buskerud Bondelag, Buskerud botaniske forening, Buskerud fylkeskommune, Buskerud Orienteringskrets, Buskerud ornitologiske forening, Buskerud Sau og Geit, Buskerud Skikrets, DNT Drammen og omegn, DNT Oslo og Omegn, Drammen natur og ungdom, Drammen

kommune, Eidsvoll kommune, Elvia AS, Feiring IL, Feiring Jernverks venner, Forum for natur og friluftsliv – Buskerud, Forum for natur og friluftsliv Oslo og Akershus, Føie (tidligere Hallingdal Kraftnett AS), Glitre Nett AS, Glitrevannverket IKS, Gol kommune, Jernverkshelga i Feiring, Krødsherad kommune, Krødsherad skytterlag, Lede AS, Lier kommune, Midtnett AS, Modum kommune, Natur og Ungdom (Østfold og Akershus), Naturvernforbundet i Buskerud, Naturvernforbundet i Oslo og Akershus, Naturvernforbundet Hallingdal, Nittedal kommune, Norefjell Nett AS, Norges Jeger- og Fiskerforbund Akershus, Norges Jeger- og Fiskerforbund Buskerud, Oslo og Akershus Bonde- og Småbrukarlag, Oslo og Omland Friluftsråd, Romerike sopp- og nyttevekstforening, Viken idrettskrets.

I høringen som også gjaldt flere andre områder, kom det inn 4 innspill som var relevante opp mot Holumskogen. I tillegg kom det flere innspill som gjaldt alle områdene og som var av generell natur.

Et sammendrag av disse pluss innspill ved varsel om oppstart som angår energi- eller mineralinteresser gjengis under her:

Bane Nor, Statens vegvesen, Jernbanedirektoratet og Språkrådet har gitt uttalelse, men har ikke hatt merknader til verneforslaget.

DNT Oslo og Omegn

DNT hadde følgende merknad: «*Det foreslåtte området er tett på et bebygd område, der det er aktiv bruk av denne delen av skogen. Det er flere merkede stier i området, som må være med i vernekartet. Det er behov for å kunne vedlikeholde stiene, slik at de holder seg i god stand. Det innebærer mulighet for å rydde stien for kvist og nedfall, kappe ned kantvegetasjon som gror innover og bearbeide fuktige partier. Vi ser at forslaget til verneforskrift tar høyde for dette, §4d. Det kan også være behov for å utvikle stinettet med nye traseer, og vi ser at det er åpnet for mulighet for det i §7d. Vi mener at dette er viktige punkt i forvaltningen, slik at området fremdeles skal være et attraktivt turområde for lokalbefolkningen*».

Statsforvalterens kommentarer:

Siden standardbestemmelsene åpner for vedlikeholdet av eksisterende stier, er det ikke vanlig praksis å synliggjøre stiene i vernekartet.

Statens kartverk:

Statens kartverk har i brev til Nittedal kommune i forbindelse med vernesaken, reist navnesak rundt Holum skog/Holumskogen. Kartverket skriver at skogen er registrert med navnet Holum skog i sentralt stedsnavnregister, men det blir også skrevet Holumskogen i blant annet økonomisk kartverk. Saken er sendt på høring til Nittedal kommune, og statsforvalteren har fått gjenpart av brevet i forbindelse med denne høringen.

Statsforvalterens kommentarer:

Statsforvalteren tar høringen til orientering.

Nittedal kommune:

Nittedal kommune behandlet høringen i kommunestyrevedtak den 15. desember 2025. Nittedal kommune er positiv til vern av kommunens teig gnr. 2/10 på Holum skog. Nittedal kommune ønsker ikke å overta forvaltningsansvaret for verneområdene i Nittedal. Nittedal kommune ønsker områdenavnet Holumskogen naturreservat.

Statsforvalterens kommentar:

høringsuttalelsen tas til orientering. Statsforvalteren ønsker å legge stor vekt på kommunens forslag til navn, både i kraft av den kommunale behandlingen og som grunneier. Vi er enig med Nittedal kommune om at Holumskogen naturreservat egner seg bedre enn Holum skog naturreservat. Siden Statens kartverk har opprettet navnesak som er sendt på høring til kommunen, så anser vi at også kartverket er enig i denne endringen.

NVE:

NVE hadde følgende merknad: «Grensene til det foreslåtte verneområdet befinner seg en 22 kV nettløpe eid av Elvia AS og en 300 kV Røykås–Fåberg eid av Statnett. Etter innspill fra Elvia AS og Statnett SF har statsforvalteren inkludert standardbestemmelser for energi- og kraftanlegg i verneforskriften. Vi registrerer at det mangler unntak for motorferdsel i forbindelse med akutt utfall i §6. Dette er en del av standardbestemmelser og vi ber om å legge unntaket i verneforskriften. Statnett SF opplyser at det er planlagt en ny 420 kV-ledning mellom Lillehammer og Oslo innen 2035, og den kan bli parallelført med eksisterende trasé. For å sikre fremtidig utvikling av transmisjonsnettet ber Statnett om at det etableres en buffersone på 50 meter fra ytterste kraftledning. Statsforvalteren kommenterer at grensene til senterlinje er 25 meter i øst. Statsforvalteren mener at bredere buffersone vil ha uforholdsmessig negativ påvirkning på verneverdiene. NVE vil understreke at valg av trase for oppgraderingen skjer i forbindelse med konsesjonsbehandling. Virkning på natur og miljø er et sentralt tema i konsesjonsbehandlingen. NVE kan først i forbindelse med konsesjonsbehandling av nye, omsøkte ledninger vurdere om fordelene ved bruk av en trasé er større enn ulempene. NVE vurderer ikke fremtidige ledninger/ombygginger opp imot verneverdier i forbindelse med høringsinnspill for skogvern. Det er imidlertid viktig at verneforslaget ikke hindrer oppgradering av samfunnskritisk infrastruktur. Generelt vil NVE påpeke at det ved etablering av nye kraftledninger i transmisjonsnettet, ofte er overveiende fordeler ved å bygge dem parallelt med eksisterende ledninger, heller enn å ta i bruk nye areal til nye traseer. Vernemyndigheten bør derfor vurdere å avgrense verneområdet på en måte som gir plass til en ny ledning eller å legge inn en spesifisert dispensasjon for det i verneforskriften».

Statsforvalterens kommentar:

Innspill som går på unntatt for motorferdsel i forbindelse med akutt utfall er imøtekommet og det er inkludert standardbestemmelser selv om linjene ligger utenfor, men inntil områdene.

Vi vil også vise til uttalelse til oppstartsmeldingen fra Statnett når det gjelder ønsket om å etablere en buffersone på 50 meter fra ytterste kraftledning til eksisterende 300 kV i øst. Også denne uttalelsen er vedlagt tilrådingen siden den angår energiinteresser, selv om det var en uttalelse til oppstartsmeldingen og som er referert i høringen.

Når det gjelder innspillet fra NVE om å eventuelt legge inn i forskriften en spesifisert dispensasjonshjemmel for å kunne tillate ny 420 kV innenfor verneområdet, så anser vi ikke dette som aktuelt for et enkelttiltak. Dersom det i fremtiden skulle bli aktuelt med en linjeføring som berører verneområdet, kan det eventuelt gjennomføres en grensejustering hvor vernegrensen i øst (ca. 270 meter) flyttes.

Både Statnett og NVE peker primært på et ønske om å flytte vernegrensen 50 meter fra ytterste kraftledning. Denne ligger nå 25 meter fra senterlinje på eksisterende 300 kV. Eksisterende grense er nå lagt like utenfor ryddebeltet til 300 kV slik at grensen vil i så fall flyttes rundt 35 meter lengre øst.

I areal utgjør dette rundt 10 dekar som i så fall tas ut av verneprosess. Siden området fra før er lite, vil dette utgjøre en reduksjon av størrelse på cirka 5 %. Arealet som eventuelt tas ut av prosess er lite, men skogen her har svært lang kontinuitet og dette er sjelden i denne delen av landet.

Det er slik vi forstår det, ikke avklart om det vil være behov for grenseendringen - om ny 420 kV vil ligge på vestsiden av eksisterende linje. Men både NVE og Statnett ønsker grenseendringen i tilfelle dette alternativet skulle vise seg å være den samfunnsmessig beste løsningen. Det vil være enklere for Statnett dersom man kan unngå eventuelle utfordringer eller merarbeid hvis det må gis en egen dispensasjon eller gjennomføres grenseendring senere for kunne realisere en slik linjefremføring.

Statsforvalteren mener at utvikling av transmisjonsnett gjennom etablering av 420 kV bør anses å være en vesentlig samfunnsinteresse. Hvis det skulle vise seg at linjefremføring på vestsiden av eksisterende linje er det samfunnsmessig klart beste alternativet, så vil vi anbefale å justere vernegrensen slik at rundt 10 dekar tas ut fra verneområdet og at vernegrensen legges inntil 420 kV i øst. Men siden dette ikke er avklart så mener vi at det vil være uheldig å holde en så stor del av et fra før lite område utenom vern, i tilfelle man ønsker å bruke den delen til ny kraftlinje.

Med en slik vurdering i forarbeidene til vernet, anser vi at prosessen rundt en mindre grenseendring av verneområdet, som vi anser kan gjennomføres av Miljødirektoratet, vil kunne gjennomføres uten å forsinke selve prosjektet.

Vi har imidlertid vært i tvil og vi ber Miljødirektoratet om å ta en konkret vurdering av hva som er mest hensiktsmessig i denne saken.

Statsforvalterens tilråding:

Navn

Statsforvalteren tilrår navnet Holumskogen i tråd med ønsket fra Nittedal kommune.

Verneforskrift

Statsforvalteren tilrår at området blir vernet som naturreservat med endring i verneforskrift som beskrevet.

Vernegrenser

statsforvalteren tilrår de grensene som var på høring, men med forarbeider som tilsier å justere vernegrensen 270 meter langs eksisterende 300 kV, 35 meter lengre vest dersom dette er nødvendig for å realisere ny 420 kV på vestsiden av eksisterende 300 kV.

Vedlegg:

Vedlegg 1. Forslag til vernekart for Holumskogen, Nittedal kommune

Vedlegg 2. Verneforskrift

Vedlegg 3. Høringsuttalelser samlet.